

Komentář

Statistickým šetřením Odp 5-01 bylo zjištěno, že v roce 2013 dosáhla **celková produkce odpadů v ČR 23,7 milionu tun**. Oproti roku 2012, kdy produkce činila 23,4 milionů tun, se jedná o nevýrazný nárůst o 1,2 %. Z celkového množství vyprodukovaného odpadu tvořil nebezpečný odpad 1 222 tisíc tun, což v relativním vyjádření znamená, že nebezpečný odpad se v roce 2013 na produkci podílel 5 %. Oproti roku 2012 se podíl nebezpečného odpadu na celkové produkci odpadů snížil o 1 %.

1. Podnikový odpad

Činností ekonomických subjektů (podniků), jež jsou hlavními původci odpadů v ČR, **vzniklo v roce 2013 celkem 20,1 milionu tun odpadu**. Podniky vyprodukovaly 1 163 tisíc tun nebezpečných odpadů, což je téměř veškerá produkce nebezpečných odpadů v daném roce.

Ačkoli celkově se produkce podnikových odpadů ve srovnání s rokem 2012 téměř nezměnila, byl zaznamenán nárůst o 27,3 % v odvětví zabývající těžbou a dobýváním (CZ-NACE 05-09), ten však byl způsoben zejména zvýšenou aktivitou ve stavební oblasti a tudíž vykázáním většího množství stavebních odpadů, než je pro tuto skupinu CZ-NACE běžné. Naopak největší pokles produkce odpadů oproti roku 2012 byl zaznamenán v odvětví zemědělství, lesnictví a rybářství (CZ-NACE 01-03) o 8,4 %, v relativním množství jde však o pokles nevýrazný.

Podnikový odpad vyprodukovaný v roce 2013 napříč všemi odvětvími byl podobně jako v minulých letech z hlavní části (59 %) tvořen odpady stavebními a demoličními. Ve sledovaném roce činila produkce odpadů skupiny 17 celkem 12 milionu tun, přičemž převažovala zemina a kamení, železo a ocel a beton (viz graf 3).

Statistické šetření opět potvrdilo, že naprostá většina podnikových odpadů (74 %) vzniká při činnosti přibližně 300 původců odpadů. Jedná se o podniky s objemem produkce odpadů nad 10 000 tun za rok. Ačkoli tyto podniky svou produkcí pokryly 3/4 celkového objemu podnikových odpadů, z celkového počtu subjektů produkujících tento odpad představovaly pouze 2,4 %. Podíl podniků na celkové produkci odpadů podle objemu vyprodukovaných odpadů v podniku v roce 2013 ilustruje graf 10.

2. Odpad vzniklý na území obcí

Obce dle statistického šetření ve sledovaném roce vykázaly produkci 3,6 milionu tun odpadů. Vůči roku 2012 se produkce odpadů v obcích zvýšila o 2,8 %. Z pohledu zařazení těchto odpadů do Katalogu odpadů se jednalo téměř výhradně o skupinu 20 – komunální odpady, které tvořily 89,8 % (v roce 2012 to bylo 92,4 %). Dále byly obcemi vykázány stavební odpady skupiny 17, odpady z autovraků a odpady z elektronického a elektronického zařízení (skupina 16).

Celková produkce komunálních odpadů se v ČR dlouhodobě pohybuje kolem hodnoty 3 miliony tun. V roce 2013 bylo vyprodukováno **3,2 milionu tun komunálního odpadu, což v přepočtu na jednoho obyvatele činí 307 kg**. Z toho největší část 66 % tvořil běžný svoz (odpad z popelnic, z kontejnerů nebo svozových pytlů), 14 % činil tříděný odpad (sklo, papír, plasty) a 10 % objemný odpad (koberce, nábytek). Podíl odděleně sbíraných složek na celkové produkci komunálního odpadu od roku 2002 neustále roste. Zatímco v roce 2002 bylo odděleně sebráno (vytříděno) 16 kg plastů, papíru, skla a kovů na obyvatele, v roce 2013 to bylo 43 kg/obyvatele. Konkrétně se v přepočtu na jednoho obyvatele jednalo o 14 kg papíru, 11 kg skla, 10 kg plastů, 4 kg kovů a 4 kg ostatních odpadů.

3. Nakládání s odpady

Národní legislativa odpadového hospodářství rozlišuje tři skupiny **způsobů nakládání s odpady – využití** (R kódy), **odstranění** (D kódy) a **ostatní způsoby nakládání** (N kódy). Množství odpadů, se kterými je ve sledovaném období nakládáno, bývá zpravidla vyšší než produkce odpadů. A to především o odpady dovezené ze zahraničí a o odpady odebrané ze skladu. Hodnota ukazatele se zvyšuje také díky vícenásobnému nakládání s odpady a předávání odpadů jinému subjektu.

V roce 2013 bylo nakládáno celkem s 29 milionu tun odpadu. Z tohoto množství bylo 12 mil. tun využito (41,6 %), 5 mil. tun odstraněno (17,1 %) a s 12 mil. tunami odpadu bylo nakládáno ostatními způsoby nakládání (41,3 %). Celkové množství odpadu, s nímž bylo nakládáno, oproti roku 2012 kleslo o 4,1 % a v jednotlivých způsobech nakládání s odpady lze pozorovat určité změny. Větší pokles byl zaznamenán u celkového množství ostatních způsobů nakládání odpadů (o 10,6 %), který byl způsoben snížením množství odpadů využívaných na terénní úpravy a také poklesem odpadů prodávaných jako suroviny. V porovnání s rokem 2012 také kleslo množství kompostovaného odpadu o 7,3 %. Největší nárůst o 38,6 % oproti roku 2012 byl zaznamenán u množství zpracovaných elektroodpadů.

Srovnatelnost sumárních hodnot nakládání je poměrně komplikovaná. V první řadě je třeba si uvědomit, že v průběhu období, za které jsou odpady statisticky zjišťovány, došlo postupně k nárůstu počtu ostatních způsobů nakládání (N kódů). Bylo to způsobeno tím, že některé specifické způsoby nakládání byly z využívání odpadů legislativně vyčleněny a zařazeny do skupiny ostatních způsobů nakládání.

4. Dovoz a vývoz odpadů

Statistické zjišťování poskytuje každoročně kromě informací o produkci odpadů a nakládání s nimi i výsledky přeshraničního pohybu odpadů. Export a import odpadů je monitorován dlouhodobě od roku 2004 dle základních kategorií odpadů (nebezpečné a ostatní) a dále z pohledu směru obchodu (v rámci EU, mimo EU).

V roce 2013 bylo **do České republiky dovezeno 1 milion tun odpadu**, naprostá většina odpadu (97 %) pocházela z členských zemí EU. Oproti roku 2012 došlo k nárůstu o 30 %, který byl způsoben zejména zvýšeným dovozem železa a oceli pocházející ze stavebnictví (skupina 17). K dalším významným dovozním artiklům patřily odpady z úpravy odpadů (skupina 19), jedná se zejména o upravené odpady vhodné ke spalování (palivo vyrobené z odpadu), dále odpadní papír, lepenka, plasty a sklo.

Ve sledovaném období bylo z ČR **vyvezeno 2,8 milionu tun odpadu** a téměř veškerý export (2,7 milionu tun) směřoval do některé ze zemí EU (97 %). Ve srovnání s rokem 2012 vývoz odpadu vzrostl o 3 %. Největší podíl vyvezeného odpadu tvořily železné kovy a ocel pocházející ze stavební činnosti (skupina 17), obalový odpadní papír a lepenka (skupina 15), dále odpady vzniklé úpravou odpadů (skupina 19), železné piliny pocházející z obráběcích činností (skupina 12) a také kovy pocházející z autovraků (skupina 16).

5. Produkce druhotných surovin

V roce 2013 byla statistickým šetřením zjištěna **produkce druhotných surovin ve výši 18,7 milionu tun**. Jednalo se především o vedlejší produkty pocházející z energetiky, jež tvořily 52,2 % celkové produkce. Dále byly vyprodukovány druhotné suroviny z kovů (19,7 %) a ze stavebních hmot (18 %). Konkrétní hodnoty produkce sledovaných druhotných surovin naleznete v tabulce 13 a grafu 13.

Vysvětlivky

- ležatá čárka na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval
 - 0 údaj menší než polovina zvolené měřicí jednotky
 - i. d. individuální data
- v tom: jedná se o úplný výčet (součet položek se rovná položce celkem)
z toho: nejedná se o vyčerpávající výčet (součet položek se nerovná položce celkem)